JULKISHALLINNON JA -TALOUDEN TILINTARKASTUSLAUTAKUNTA

JHTT-TUTKINTOKOE 2012
22.-23.9.2012

OSA III: Tuloksellisuuden mittaus ja arviointi
22.9.2012 klo 14-18
Tehtävät 5-7

Kysymys 5. Toiminnan tuloksellisuuden ja talouden tasapainon kannustimet valtionosuusjärjestelmässä

Aika-arvio: 50-60 min
Maksimipistemäärä: 2,0 pistettä

Kuntien taloudenhoidossa on kaksi keskeistä päämäärää: kunnan talouden on oltava pitkällä aikavälillä tasapainossa ja kunnan on toimittava tuloksellisesti eli tuotettava toiminnallaan mahdollisimman hyvä vastike kuntalaisten maksamille veroille ja maksuille sekä valtionosuuksille. Talouden tasapainosta ollaan jatkuvasti huolissaan ja erityisesti valtion taholta korostetaan kuntien tuottavuuden parantamista. Tuottavuusvaatimuksella pyritään edistämään kansantalouden kasvua ja ehkäisemään uhkaavan kestävyysvajeen syntymistä. Tuottavuuden parantamisponnistelujen pitäisi myös parantaa kuntalaisten verovaroille saamaa vastiketta.

Tasapainon hallitsemiseksi kunta voi lisätä tulojaan tai supistaa menojaan. Tuloksellisuus taas koskee voimavarojen tehokasta käyttöä. Kunnan talous voi olla epätasapainossa, vaikka se toimii hyvin tuloksellisesti tai päinvastoin.

Valtionosuusjärjestelmän perusajatus on se, että kuntien järjestämisvastuulla olevien palvelujen järjestämisen kustannuksista valtio osan maksaa ja kunnat osan. (Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 1704/2009 ja Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1705/2009). Valtionosuusjärjestelmään sisältyy edellisen kustannusjakoelementin lisäksi muita elementtejä tai osia, joilla pyritään edistämään kunnan talouden tasapainoa ja/tai kannustamaan toiminnan tuloksellisuuteen. Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen on myös keskeinen osa meneillään olevaa kuntauudistusta.

Tulevana JHTT-tilintarkastajana tunnet perin pohjin valtionosuusjärjestelmän ja sitä koskevan lainsäädännön. Tunnet myös valtionosuusjärjestelmän elementit tai osat ja tiedät, miten ne tukevat kunnan talouden tasapainoa ja edistävät toiminnan tuloksellisuutta.

Vastaa lyhyesti ja täsmällisesti seuraaviin kysymyksiin:

Tehtävän tarkoituksena oli selvittää JHTT-kokelaiden valtionosuusjärjestelmän ja järjestämään sisältyvien kannustien tuntemusta. Valtionosuusjärjestelmään sisältyy useita osia, jotka palvelevat eri tarkoituksia: kuntien välisten taloudellisten erojen tasaaminen, hyvinvointipalvelujen tuottamiskustannuksiin osallistuminen, palvelujen järjestämisestä aiheutuvia erilliskustannuksien tasaaminen ja poikkeuksellisissa tilanteissa olevien kuntien taloudellista aseman tukeminen

1) Mistä elementeistä tai osista valtionosuusjärjestelmä muodostuu?
   a. ***Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus***, jolla tasataan kuntien välisiä tuloeroja. Kaikille kunnille turvataan vähintään 91,86 % (*tasausraja, vuodelle 2012 on 3075,27 €)* kuntien keskimääräisistä asukaskohtaisista verotuloista. Verotuloista laskelmaan otetaan ansiotuloverot ja osuus yhteisöveron tuotosta. Aikaisemmin mukaan otettiin myös kiinteistöverotuotot. Tasauksen laskennassa käytettävä koko maan keskimääräinen tuloveroprosentti on 19,17 %.
   Verotulotasaus tapahtuu kuntien kesken vaikka järjestelmä sisältyykin valtionosuusjärjestelmään. Em. tasausrajan alapuolella olevat kunnat saavat *tasauslisää* niin paljon, että kunta saa tasauslisän ja kunnan omien em. verotulojen kanssa tasausrajan verran verorahoitusta. Rahat otetaan kunnilta, joiden verotulot ylittävät tasausrajan. Niiltä vähennetään tasausrajan ylittävästä verotulosta 37 % *tasausvähennystä.*

   b. **Tehtäväkohtainen valtionosuudet.** Näitä ovat sosiaali- ja terveyspalvelujen ja opetus- ja kulttuuripalvelujen järjestämistä koskevat valtionosuudet. (Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 1704/2009 ja Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1705/2009). Yksinkertainen ajatus on jakaa palvelujen järjestämisen kustannukset valtion ja kuntien kesken: Valtio maksaa valtionosuuden ja kunnille jää maksettavaksi kunnan osuus. Valtionosuus esimerkiksi peruspalvelujen kustannuksista on noin kolmasosa ja kunnat maksavat loput. Tehtäväkohtaisissa valtionosuuksissa keskeinen perusta ovat kuntalaiset ja niiden ominaisuudet. Kustannusten jakaminen valtion ja kuntien kesken tapahtuu pääosin väestöryhmille laskennallisesti määriteltyjen palvelukustannusten perusteella.

   c. Valtionosuuden yleisen osan perushinta. Tämä osa on kunnille samansuuruinen.

   d. **Erityiskustannusten korvaus – kertoimet.** Kuntien olosuhteet ovat erilaisia ja tästä syystä palvelujen järjestämisen kustannukset myös eroavat. Tällaisia tekijöitä ovat muun muassa kaksikielisyys, saaristoisuus, syrjäisyys, taajamarakenne ja asukasmäärän muutos. Yleisen valtionosuuden ja tehtäväkohtaisien valtionosuuksien perustasoa täydennetään lukuisilla erilaisilla kertoimilla.

   e. **Kuntien harkinnanvarainen valtionosuuden korotus** (aikaisemman lainsäädännön mukainen kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus)
   Harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n mukaan myöntää kunnalle, joka

ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Kuntien valtionosuuslain mukaan valtionapuviranomainen voi asettaa avustuksen myöntämiselle ja käytölle kunnan talouden tervehdyttämistä koskevia ehtoja.

2) *Tukevatko* nämä elementit kuntien talouden tasapainoa ja tuloksellisuutta tai *kannustavatko* ne talouden tasapainoiseen hoitamiseen tai tulokselliseen toimintaan?

Miten valtionosuusjärjestelmään sisältyvät elementit tukevat näitä päämääriä? Miten järjestelmä kannustaa omien tulojen kasvattamiseen, menojen kasvun hillintään tai toiminnan tehostamiseen?

Vastaa alle elementeittäin.

a. ***Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus.*** Verotulotasaus pyrkii tukemaan kunnan talouden tasapanoa. Se on tämän järjestelmän keskeinen tehtävä. Verotulotasaukselta puuttuvat kuitenkin kuntien omatoimisen tasapainottamisen kannustimet. Tämä koskee erityisesti tulopuolta. Jos kunnan em. verotulot ovat tasausrajan alapuolella ja kunta harjoittaa aktiivista elinkeinopolitiikkaa ja kunta saa lisää verotuloja yhteisöveron tai kunnallisverotulojen kasvun seurauksena, pienenee kunnan saama tasauslisä verotulojen kasvun verran. Verorahoitus (kunnan verotulot+valtionosuudet) ei siis kasva, mutta huonoimmillaan kunnalle jäävät maksettavaksi elinkeinopolitiikan harjoittamisesta syntyneet menot. Käytännössä kunnat tuskin ajattelevat näin, vaan pyrkivät eri keinoin lisäämään kunnan alueen aktiviteetteja. Vilkas elinkeinotoiminta luo tai pitää yllä työpaikkoja ja vaikuttaa sitä kautta väestönkehitykseen.

Menopuolella voi olla mahdollista, että kun tulolähde on varma, kunnan ei tarvitse myöskään panostaa aktiivisesti kunnan menojen kasvun hillintään.

Verotulotasaus ei suoranaisesti tue tuloksellisuutta. Myös sen tuloksellisuuskannustimet voivat olla kahtalaiset. Varmat tulot voivat heikentää kiinnostusta tuloksellisuuden (tehokkuuden) ylläpitämiseen ja parantamiseen. Toisaalta kun kasvavien palvelutarpeiden tyydyttämiseen ei ole saatavissa lisätuloja, voi se kannustaa kuntaa palvelutuotannon tuloksellisuusponnistuksiin: kun käytännössä tulojen lisäys on vaikeata ja kun tietty palvelutaso on pidettävä yllä, voi tämä pakottaa palvelutuotannon tehostamiseen.

b. Tehtäväkohtaiset valtionosuudet. Tehtäväkohtaiset valtionosuudet ottavat huomioon kunnan palvelutarpeen keskeisissä hyvinvointipalveluissa. Valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon perustana olevat kustannukset ovat laskennallisia ja niissä pyritään jäljittämään mahdollisimman hyvin kuntalaisista ja kunnan alueesta johtuvia kustannuksia. Tehtäväkohtaiset valtionosuudet tukevat selvästikin kunnan talouden tasapainon saavuttamista ja ylläpitämistä, mutta järjestelmään ei sisälly erityistä kannustinta tasapainon ylläpitämiseen.

Järjestelmässä on ainakin kaksi tuloksellisuutta tukevaa ja samalla kannustavaa elementtiä. Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen. Sosiaali- ja terveyspalveluissa valtionosuus on noin kolmasosa ja kunnan osuus kaksikolmasosaa. Ensiksikin vaikka valtionosuus lasketaan tehtävittäin ja toiminnoittain laskennallisesti, on valtionosuus pääosin korvamerkitsemätön. Tämä tarkoittaa sitä, että kunta voi käyttää valtionosuuden muuhun tarkoitukseen kuin siihen, jolla perusteella se on osuuden saanut. Jos kunta hoitaa jonkin palvelun (esim. vanhustenhoito) taloudellisesti alle laskennallisten kustannusten, jää laskennallisten ja toteutuneen erotus vaihtoehtoiseen käyttöön. Epätaloudellinen toiminta taas merkitsee sitä, että kunta joutuu lisäämään omaa rahoitustaan, kun valtionosuus ei kasva. Tältä osin järjestelmä on tuloksellisuuteen kannustava.

c. Valtionosuuden yleisen osan perushinta. Tämä maksetaan kaikille kunnille samansuuruisena kuntalaista kohti. Perushintaa korotetaan seuraavassa kohdassa mainituilla kertoimilla. Tällä ei ole erityisiä kannustinvaikutuksia.

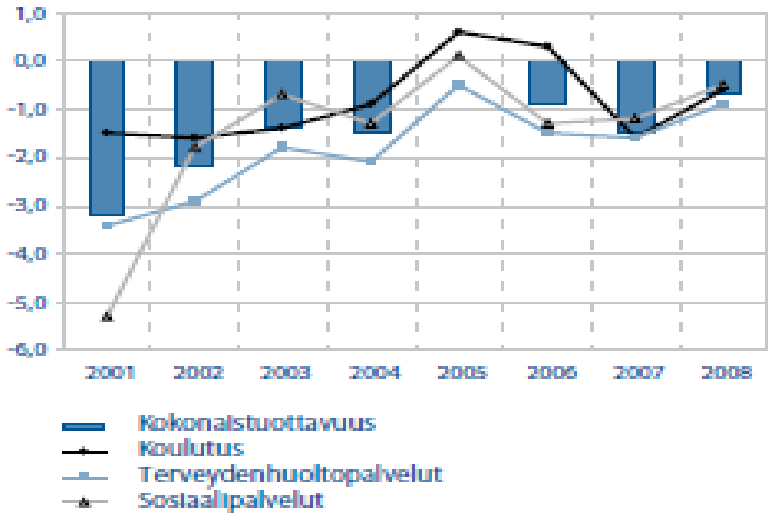
d.. Erityiskustannusten korvaus – kertoimet. Näillä pyritään ottamaan kunnissa erityisiä kustannuksia, jotka liittyvät kunnan alueeseen tai kuntalaisiin. Näiden merkitys, tukeminen ja kannustavuus, talouden tasapainoon ja tuloksellisuuteen ovat samantapaiset kuin edellä b. kohdan tehtäväkohtaisissa valtionosuuksissa.

e. ***Kuntien harkinnanvarainen valtionosuuden korotus.*** Elementti tukee kunnan talouden tasapainoa, mutta sen olemassaolo ei tue tuloksellisuutta eikä se sisällä kannustimia kunnan talouden tasapainottamiseksi tai tuloksellisuuden edistämiseksi. Elementin perustarkoitus on tukea kunnan talouden tasapainoa tilapäisissä ja poikkeuksellisissa olosuhteissa. Yleensä valtionosuuden korotusta saavien kuntien olosuhteet ovat jo sellaiset, että lisätulojen hankintamahdollisuudet ovat vähäiset tai olemattomat ja palvelut tuotetaan jo melko tuloksellisesti. Valtionosuuden korotuksen mahdollisuus voi joskus kannustaa kuntaa passiivisuuteen.

Kysymys 6. Tuottavuustilastojen tulkinta

Aika-arvio: 20-30 min
Maksimipistemäärä: 1,0 pistettä

KUVIO 3. Kuntien ja kuntayhtymien tuottavuuden kehitys vuosina 2001 – 2008, muutos prosenttia edellisestä vuodesta

Tuottavuusponnistuksista huolimatta tilastoihin perustuva kuva kuntien tuottavuuden kehittymisestä on masentava. Yllä oleva kuvio (Lähde*: Kuntia, kuntayhtymiä ja muita palvelujen järjestäjiä koskevat valtakunnalliset tuottavuustavoitteet. Valtiovarainministeriön julkaisuja 26/2011*.) kertoo kehityksestä tilastokeskuksen keräämien tietojen pohjalta.

Vastaa lyhyesti ja täsmällisesti seuraavaan kysymykseen:

Mitkä ovat mielestäsi syyt kuvion osoittamalle kehitykselle? Perustele vastauksesi hyvin.

Vastaus:

Kun tarkastaja joutuu ottamaan kantaa tuottavuuteen ja sitä koskevan raportoinnin *paikkansapitävyyteen*, on hänen selvitettävä sekä mittarin osoittamaa että todellista, reaalitaloudessa tapahtunutta tuottavuuden muutosta.

Ovatko mittarit valideja eli mittaavatko ne oikein tuottavuutta ja sen muutosta? Vastaukseen vaikuttaa se, missä tilanteessa tuottavuutta tarkastellaan. Verrataanko eri

yksikköjen tuottavuutta keskenään (poikittaisvertailu), verrataanko ajallista muutosta (pitkittäisvertailu) vai verrataanko toteutunutta tuottavuutta odotuksiin, standardeihin tai tavoitteisiin (tavoitevertailu). Tässä tehtävässä on kysymys muutoksen tarkastelusta, pitkittäisvertailusta. Kuvio osoittaa, että kuntien ja sen toimialojen tuottavuus on heikentynyt lähes koko tarkasteluajan.
Keskeistä on selvittää, tavoittaako mittari *tuottavuuden todellisen muutoksen*. Kriittisiä tekijöitä saattavat olla

a. Tuotos on saattanut muuttua *sisällöltään* vaativammaksi ajanoloon, minkä vuoksi samalla panoksella on todellisuudessa saavutettu enemmän tuotosta, vaikka mittari osoittaa tuottavuuden laskeneen. Tästä voisi olla esimerkkinä vaikkapa vanhusten laitoshoito, jossa tuotoksena voi olla esimerkiksi hoitovuorokausi, hoitovuosi tai asukas. Vanhainkodissa asukkaiden kunto on saattanut huonontua merkittävästi, jolloin hoito vaatii koko ajan enemmän resursseja. Mittari ei ota huomioon tuotoksen sisällön muutosta ja saattaa antaa virheellisen kuvan tuottavuuden kehityksestä.
b. Kunnat ovat saattaneet *parantaa* tuotoksen *laatua ja vaikuttavuutta*. Tämä on saattanut vaatia resurssien lisäystä. Vaikuttavuus voi siis olla mitatun tuottavuuden kanssa ristiriitainen. Tuottavuuden mittari ei tavoita mittarin ulkopuolelle jäävää oleellista laadun ja vaikuttavuuden muutosta.
c. Mittaustapaan liittyy myös kysymys siitä, mitataanko tuottavuutta reaali- vai rahatalouden puolen mittareilla. Nämä voivat osoittaa erisuuntaista kehitystä: tuottavuus fyysisillä yksiköillä mitattuna on saattanut parantua esimerkiksi 2 %, mutta rahassa mitattu tuottavuus on saattanut laskea siksi, että palkat ovat kohonneet esim. 3 %.

Tuottavuuden tavoittelu verorahoitteisessa toiminnassa on tärkeätä. Tuottavuus on kansantalouden kasvun elementti, mutta se myös vaikuttaa kuntalaisten maksamiin veroihin.

Kysymys 7. Valtion kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen tulkinta

Aika-arvio: 20-30 min
Maksimipistemäärä: 1,0 pistettä

Seuraavilla sivuilla on yhden valtion kirjanpitoyksikön tuotto- ja kululaskelma, tase ja talousarvion toteutumislaskelma. Jäljempänä on näitä laskelmia koskevia lainauksia kirjanpitoyksikön toimintakertomuksesta. Tehtävänäsi on selvittää (a) toteamuksen paikkansapitävyys ja (b) virheellisessä tapauksessa esittää korjaus tai kommentti toteamuksesta.

7.1) Toimintakertomus: *"Tuloslaskelman osoittamat sisäiset kulut ovat kasvaneet viraston sisäisten palvelujen veloituksien kasvun vuoksi"*

a) Oikein vai väärin: *Väärin*

b) Jos väärin, niin mikä on oikein: *Kirjanpitoyksikön sisäiset veloitukset eivät sisälly kirjanpitoyksikön tuloslaskelmaan.*

7.2) Toimintakertomus: *"Kirjanpitoyksikön maksuvalmius on hyvä, vaikka sen kassan riittävyys on 0 pv"*

a) Oikein vai väärin: *Väärin*

b) Jos väärin, niin mikä on oikein: *Valtion kirjanpitoyksiköillä ei ole maksuvalmiusongelmaa, koska niiden rahavarat ovat valtion yleisillä pankkitileillä. Valtion kirjanpitoyksiköllä on määrärahojen riittävyysongelma, maksuvalmiusongelmaa.*

7.3) Toimintakertomus: *"Perityt arvonlisäverot ja suoritetut arvonlisäverot on osattu budjetoida juuri toteutuneita lukuja vastaavaksi"*

a) Oikein vai väärin: *Väärin*

b) Jos väärin, niin mikä on oikein: *"Valtion kirjanpitoyksiköt maksamat arvonlisäverot ja perimät arvonlisäverot kirjataan valtion yleiselle arvonlisäveromomenteille. Tilinpäätöksessä budjetoitu ja toteutunut luku vastaavat toisiaan.*

7.4) Toimintakertomus: *“Tilikauden kulujäämä oli 47164 292,12 €. Jatkuva tilikauden kulujäämä pienentää valtion pääomaa, joka on katettava lisäämällä pääomasiirtoja“*

a) Oikein vai väärin: *Väärin*

b) Jos väärin, niin mikä on oikein: *”Jatkuva tilikauden kulujäämä pienentää kyllä valtion pääomaa, mutta sitä ei erikseen tarvitse kattaa pääomasiirtoja tekemällä. Pääoman siirtoja ovat lähetteiden tilinkäyttö, katteiden siirrot valtion yleisiltä maksuliikemenotileiltä ja tyhjennykset valtion yleisille maksuliiketulotileille.”*

7.5) Toimintakertomus: *“Siirtotalouden tuottoihin sisältyvä erä on Euroopan unionilta saatua kohdennettua rahoitusta uusien metsien tutkimushankkeeseen “*

a) Oikein vai väärin: *Saattaa olla ihan oikein. Tarkempaa tietoa ei ole olemassa.*

b) Jos väärin, niin mikä on oikein:

7.6) Toimintakertomus: *“Rahoituskuluihin sisältyy valtion perimä laskennallinen korko valtion varojen sitoutumisesta tiliviraston käyttöön“*

a) Oikein vai väärin: *Väärin*

b) Jos väärin, niin mikä on oikein: *Valtio ei peri kirjanpitoyksikköön sitoutuneelle varoille laskennallista korkoa.*

7.7) Toimintakertomus: *”Kirjanpitoyksikön johtokunta esittää toimintakertomuksessa, että tilikauden kulujäämä kirjataan tilikauden tuotto- ja kulujäämätilille katettavaksi seuraavien vuosien toiminnalla.”*

a) Oikein vai väärin: *Väärin*

b) Jos väärin, niin mikä on oikein: *Valtion kirjanpitoyksikössä tilikauden kulujäämää ei tarvitse erikseen kattaa.*

7.8) Toimintakertomus: *”Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksessä saamiset on arvostettu todennäköiseen arvoon sekä talousarviokirjanpidossa että liikekirjanpidossa.”*

a) Oikein vai väärin: *Väärin*

b) Jos väärin, niin mikä on oikein: *Saamiset merkitään taseeseen nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon, mutta vain liikekirjanpidossa.*

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2011	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Vero ja veronluonteiset tulot	**356 830,08**	**444 395**	**444 394,51**	**0,00**	**0**
11.04.01. Arvonlisävero	356 830,08	444 395	444 394,51	0,00	0
12. Sekalaiset tulot	**4 306,06**	**105 868**	**105 868,30**	**0,00**	**0**
12.30.99. Maa- ja metsätalousmin. muut tulot	0,00	8 350	8 349,72	0,00	0
12.32.99. Työ- ja elinkeinoministeriö hallinnonalan muut tulot	4 306,06	2 755	2 755,14	0,00	0
12.32.99.06 Muut tulot	4 306,06	2 755	2 755,14	0,00	0
12.35.99. Ympäristömin. muut tulot		94 763	94 763,44	0,00	0
12.35.99.3 EU-rahoitus	0,00	94 763	94 763,44	0,00	0
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	**304,00**	**550 503**	**550 502,81**	**0,00**	**0**
13.03.01. Osinkitulot ja osakk. myyntitulot	304,00	120	120,00	0,00	0
Tuloarviotilit yhteensä	**361 440,14**	**550 383**	**550 382,81**	**0,00**	**0**

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2011 määrärahojen käyttö vuonna 2011	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2011	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös
25. Oikeusministeriön hallinnonala	**8 270,35**	**4 680**	**4 679,92**		**4 679,92**	**0,00**
25.01.29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (a)	8 270,35	4 680	4 679,92		4 679,92	0,00
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	**50 000,00**	**30 000**	**30 000,00**		**30 000,00**	**0,00**
29.90.50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (a)	50 000,00	30 000	30 000,00		30 000,00	0,00
29.90.50.02.2. Liikuntapaikkarakentamisen tutkimus	50 000,00	30 000	30 000,00		30 000,00	0,00

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2011 määrärahojen käyttö vuonna 2011	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2011	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot: Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2011	Käyttö vuonna 2011 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30. Maa- ja metsätalousmin. hallinnonala	**45 504 364,52**	**45 211 276**	**41 152 261,39**	**4 059 014,72**	**45 211 276,11**	**0,00**	**4 644 778,37**	**47 676 778,37**	**43 617 763,65**	**4 059 014,72**
30.01.29. Maa- ja metsät.min. hallinnonalan arvonlisäveromenot (a)	1 999 845,62	2 148 176	2 148 176,11		2 148 176,11	0,00				
30.40.41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (a)	49 518,90	31 100	31 100,00		31 100,00	0,00				
30.60.01. Toimintamenot (2v)	43 455 000,00	43 032 000	38 972 985,28	4 059 014,72	43 032 000,00	0,00	4 644 778,37	47 676 778,37	43 617 763,65	4 059 014,72
32. Työ- ja elinkeinomin. hallinnonala	**656 880,79**	**660 290**	**660 290,28**		**660 290,28**	**0,00**				
32.01.29. Työ- ja elinkeinomin. hallinnonalan arvonlisäveromenot (a)	14 625,93	8 131	8 131,14		8 131,14	0,00				
32.30.51. Työllistämis-, koulutus ja erityistoimet (k)	642 254,86	652 159	652 159,14		652 159,14	0,00				
32.30.51.2.1. - Palkkaukset	607 241,83	631 211	631 211,28		631 211,28	0,00				
32.30.51.2.2. - Muut menot	35 013,03	20 948	20 947,86		20 947,86	0,00				
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	**14,85**	**276 368**	**490,02**	**275 878,40**	**276 368,42**	**0,00**	**561 416,00**	**837 294,40**	**94 763,44**	**742 530,96**
35.01.29. Ympäristömin. hallinnonalan arvonlisäveromenot (a)	14,85	490	490,02		490,02	0,00				
35.10.64. EU:n ympäristörahaston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin (3v)	0,00	275 878	0,00	275 878,40	275 878,40	0,00	561 416,00	837 294,40	94 763,44	742 530,96
Määrärahatilit yhteensä	**46 219 530,51**	**46 182 615**	**41 847 721,61**	**4 334 893,12**	**46 182 614,73**	**0,00**	**5 206 194,37**	**48 514 072,77**	**43 712 527,09**	**4 801 545,68**

	1.1.2011–31.12.2011		1.1.2010–31.12.2010	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	2 339 518,66		1 908 680,06	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	162 898,82		156 975,56	
Muut toiminnan tuotot	8 224 494,88	10 726 912,36	9 082 206,54	11 147 862,16
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	2 109 908,48		2 166 893,56	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	7 154,86		3 637,11	
Henkilöstökulut	39 855 305,54		40 677 860,24	
Vuokrat	3 607 352,55		3 541 769,09	
Palvelujen ostot	5 065 768,06		5 705 834,74	
Muut kulut	3 455 595,17		2 607 216,32	
Valmistevarastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	79 838,44		133 229,69	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-712 877,40		-701 282,99	
Poistot	2 530 144,72		2 508 375,39	
Sisäiset kulut	178 821,34	-56 177 011,76	106 475,61	-56 750 008,76
JÄÄMÄ I		-45 450 099,40		-45 602 146,60
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	194,61		6 274,25	
Rahoituskulut	-834,07	-639,46	-4 523,18	1 751,07
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	0,00		524,45	
Satunnaiset kulut	-0,00	0,00	-0,00	524,45
JÄÄMÄ II		-45 450 738,86		-45 599 871,08
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Euroopan unionilta	94 763,44	94 763,44	0,00	0,00
JÄÄMÄ III		-45 355 975,42		-45 599 871,08
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	536 910,35		482 771,88	
Suoritetut arvonlisäverot	-2 345 227,05	-1 808 316,70	-2 250 700,80	-1 767 928,92
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-47 164 292,12		-47 367 800,00

	31.12.2011		31.12.2010	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	665 401,90	665 401,90	675 425,30	675 425,30
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	129 918,42		129 918,42	
Rakennusmaa- ja vesialueet	1 863 917,90		1 863 917,90	
Rakennukset	11 426 804,47		11 780 491,07	
Rakennelmat	16 523,58		21 114,34	
Rakenteet	197 363,66		230 837,62	
Koneet ja laitteet	1 585 389,35		1 881 648,24	
Kalusteet	45 393,20		83 372,64	
Muut aineelliset hyödykkeet	5 634,30		5 634,30	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	153 088,03	15 424 032,91	444 254,95	16 441 189,48
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	195 306,72	195 306,72	195 306,72	195 306,72
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET YHTEENSÄ		16 284 741,53		17 311 921,50
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	92 316,10		99 470,96	
Keskeneräinen tuotanto	299 083,85		374 297,93	
Valmiit tuotteet/Tavarat	84 198,46	475 598,41	88 822,82	562 591,71
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	3 192 102,96		1 627 377,06	
Muut lyhytaikaiset saamiset	2 367 590,18		3 575 958,88	
Ennakkomaksut	63 085,00	5 622 778,14	4 091,19	5 207 427,13
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	0,00	0,00	1 702,50	1 702,50
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		6 098 376,55		5 771 721,34
VASTAAVAA YHTEENSÄ		22 383 118,08		23 083 642,84

	31.12.2011		31.12.2010	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	73 664 590,27		73 664 590,27	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-61 975 995,59		-62 848 907,92	
Pääoman siirrot	46 683 527,33		48 240 712,33	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-47 164 292,12	11 207 829,89	-47 367 800,00	11 688 594,68
VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN				
Muut pitkäaikaiset velat	132 947,90	132 947,90	200 695,60	200 695,60
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	1 436 735,79		776 383,82	
Ostovelat	1 440 674,49		2 243 397,92	
Tilivirastojen väliset tilitykset	745 138,19		805 230,89	
Edelleen tilitettävät erät	674 414,50		716 623,96	
Siirtovelat	6 566 384,07		6 619 254,11	
Muut lyhytaikaiset velat	178 993,25	11 042 340,29	33 461,86	11 194 352,56
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		11 175 288,19		11 392 048,16
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		22 383 118,08		23 083 642,84